

Debreceni Ítéltábla
Bf.I.416/2022/13.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. október 11. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben az Egri Törvényszék 2022. június 22. napján kihirdetett 13.B.37/2021/38. számú ítéletét megváltoztatja.

A rablás büntettét a Btk. 365. § (1) bekezdés és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősíti.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott tényleges tartózkodási helye: Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s

[1] Az Egri Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával vádlottat (életveszélyt okozó) testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] és rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés] miatt halmazati büntetésül 6 év szabadságvesztésre és 7 és közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a vádlott a büntetésből legkorábban a kétharmad rész kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította. A lefoglalt kést elkobozta, rendelkezett a további bűnjelekről és kötelezte a vádlottat 498 918 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen kihirdetését követően nyomban a vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést kizárólag a büntetés enyhítése érdekében (38. számú elsőfokú bírósági tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal 6-7. bekezdés).

[3] Az ügyészség tudomásul vette a határozatot.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.238/2022/3. számú észrevételében a korlátozott felülbírálat során az ítélet részbeni megváltoztatását, a rablás büntettének a Btk. 365. § (1) bekezdés és a (3) bekezdés b) pont szerint felfegyverkezve elkövetettnek minősítését, egyéb részekben a védelem által támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

[5] A másodfokú bíróság a vádlott és a védő perorvoslatát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdés alapján tanácsülésen bírálta el. A tanácsülésen való elbírálásnak a törvényi előfeltételei maradéktalanul fennálltak, mert az ítéletet csak a vádlott javára szóló szankciós fellebbezések sérelmezték és a jogosultak nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését nem indítványozták.

[6] A védelmi fellebbezések alaptalanok.

[7] Tekintettel arra, hogy fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentettek be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül.

[8] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok - c) pont, (5a) bekezdés]. Értelmszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[9] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes. E részben utal rá az ítéltábla, hogy a tényálláshoz kötöttség miatt a másodfokú bíróság a cselekmény érdemét érintő fő és az eseményeket átkötő részlettenyeket még hiba esetén sem módosíthatja, ugyanakkor annak nincs akadálya, hogy a nyilvánvaló, és az ítélet közérthetőségét befolyásoló elírásokat javítsa, melyet az egyébként teljes tényálláshoz kötöttség megenged (EBD2019. B.20., BH2022. 34.).

Ezen túlmenően a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó, a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott, a tényállás részét nem képező, ezért a revízióból nem kizárt adatok kiegészítése és helyesbítése is lehetséges, sőt azt el is kell végezni, ha a büntetéskiszabás során jelentősége van, mint jelen esetben.

Az ítéltábla ezért az indokolás [3] bekezdésében rögzíti, hogy a cselekmény elkövetésekor büntetlen vádlottal szemben a Gyöngyösi Járásbíróság a 2021. április 28. napján jogerőre emelkedett III.Bpk.504/2020/3. számú határozatával súlyos testi sértés büntettének kísérlete miatt 6 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztést szabott ki.

Majd az Egri Járásbíróság a 2021. október 28-án jogerőre emelkedett 26.Bpk.549/2021/8. számú határozatában 4 rendbeli lopás vétsége miatt 10 nap elzárásra ítélte.

[10] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást döntően a perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná. Hatályon kívül helyezési ok nem volt észlelhető.

[11] Ugyanakkor azt rögzíteni kell, hogy a törvényszék a cselekmény jogi minősítése kapcsán az indokolási kötelezettségét – a másodfokú eljárásban orvosolható módon – súlyosan megsértette. Az indokolás a [8] bekezdésben csak a bűncselekmények nevét és a Btk. törvényi helyeit rögzítette (a rablásnál tévesen), mely indokolás a Be. 562. § (1) bekezdése szerinti rövidített indokolásnak fel meg, a Be. 562. § (2) bekezdésében foglaltaknak nem.

[12] Figyelemmel arra, hogy az ítéltábla a régió területén, így az Egri Törvényszék határozataiban is észlelte már a jelzett formájú ítéletszerkesztést, indokoltnak tartja a következők kifejtését.

[13] A Be. 561. § (3) bekezdés a-g) pontjai határozzák meg, hogy az ügydöntő határozat indokolásának konkrétan mit kell tartalmaznia. Ez szigorú, eltérést nem engedő szabály.

[14] A Be. 561. § (2) bekezdése lehetővé teszi (tehát ez csak lehetőség és nem kötelelem), hogyha a fellebbezés kizárólag a büntetésre, illetve az intézkedésre vonatkozó rendelkezés ellen irányul, az ügydöntő határozat indokolása az 561. § (3) bekezdés a)-c) pontjában, (a vád releváns adatai, a személyi körülményeket érintő tények, az ún. történeti tényállás), az e) pontjában (a megállapított tényállás szerinti cselekmény minősítését) és az 564. § (4) bekezdésében (bűnösséget megállapító ítéletnél a büntetés kiszabás indokai) foglaltakat tartalmazza. A cselekmény minősítésével kapcsolatos, a Be. 561. § (3) bekezdés e) pontjában megjelölt indokolás azonban nem szorítkozhat pusztán felsorolásra, az ezzel kapcsolatos rendelkezést szankciós fellebbezésnél is érdemben indokolni kell, melyet nem pótol a törvényi szakaszok felhívása. Adott ügyben a jogi indokolás hiánya három okból is jelentőssé teszi a perjogi hibát: az elbíráláskori törvény szigorúbb, a testi épséget sértő cselekmény ún. határeset, emellett a rablás minősítése úgy tér el a vádtól, hogy erre a bíróság nem is utalt, főként nem arra, hogy milyen okok alapján.

[15] Mindezek előre bocsátása után az ítéltábla a jogi indokolást a következők szerint egészíti ki, valószínűleg pótolja.

[16] A vádlott ügyében a Btk. 2. § rendelkezéseinek megfelelően az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni. A 2021. április 13-i elkövetés után ugyanis a 2021. évi LXXIX. törvény 15. §-a által 2021. július 8. napjától módosultak – lényegesen szigorodtak – a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó szabályok. A Btk. 38. § (5) bekezdése alapján ugyanis nem bocsátható feltételes szabadságra fő szabályként, akit a hozzátartozója sérelmére elkövetett nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre. A Btk. 459. § (1) bekezdés 26/c) pontja alapján az életveszélyt okozó testi sértés és k) pont értelmében a rablás ilyen cselekmény és mindkét hozzátartozó sérelmére elkövetett bűncselekménynél teljesül a büntetési tétel nagyságához fűződő követelmény is. A vádlott tehát nem lenne feltételes szabadságra bocsátható az új törvény szerint, ezért mellőzhetetlen kitérni az időbeli hatályra.

[17] A vádlott testvére, ellen késsel véghez vitt cselekménye a Btk.164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés 1. fordulata szerinti befejezett életveszélyt okozó testi sértés büntetést valósította meg. A 3/2013. Büntető jogegységi határozat I. pontjában írt iránymutatás szerint az elkövető aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a feltárt alanyi és tárgyi tényezők kapcsán lehet következtetést vonni. E tényezők tükrében az biztonsággal rögzíthető, hogy a vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes, míg az életveszélyes eredményre nézve eshetőleges szándékkal cselekedett. E magatartás az eszköz, a célzott testtájak és a kifejtett erőbehatások alapján közel áll az eshetőleges szándékkal elkövetett emberölés kísérletéhez, de összességében nem kifogásolható az egyébként nem indokolt elsőbírósági álláspont, mert az ölési szándék megállapításához nem állnak rendelkezésre a megfelelő adatok, figyelemmel az alanyi oldali elemekre is.

Anyja sérelmére a vádlott eszközös erőszakot alkalmazva a pénz megszerzésére irányulóan, majd a mobil telefon elvételével a befejezett rablás büntetést elkövette. Cselekvősege azonban nem alapeseti büntetést, hanem a Btk. 365. § (3) bekezdés b) pontja szerint felfegyverkezve elkövetésként minősül, mert a terhelt a Btk. 459. § (1) bekezdés 6.) pontja értelmében a dolog elvétele, az ellenállás leküzdése érdekében élet kioltására alkalmas eszközt tartott magánál, melyet használt is. Az elsőfokú bíróság egyébként semmilyen indokolást nem adott arra nézve, hogy a változatlan tényállás mellett miért tért el a vádirati minősítéstől.

[18] Az ítéltábla nem észlelt olyan körülményt, mely a felmentést vagy az eljárás megszüntetését indokolná, hiszen büntethetőségi akadály nem valósult meg.

[19] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság feltárta és a vádlottal szemben a büntetési céloknak megfelelő, a büntetékiszabási elvekkel összhangban álló, tetterányos büntetést szabott ki. E körben részletes és alapos indokolást adott, melyben foglaltakkal az ítéltábla egyértett. A törvényi alsó határt nem jelentősen meghaladó szabadságvesztés és az ahhoz igazodó közügyektől eltiltás túl súlyosnak nem tekinthető, lényeges enyhítése nem indokolt, ezért a védelmi fellebbezés nem volt alapos.

[20] A törvénynek megfelelnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására, a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is.

[21] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a minősítést érintő részében a Be.606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta annak kiemelésével, hogy a jövőben figyelmet kell fordítani mértékes perorvoslatnál is a részletes, közérhető jogi indoklásra, mert ugyan a fellebbezési eljárásban a hiány megszüntethető, de nem a másodfokú bíróság feladata az elsőfokú ítélet érdemi részének „első” megszerkesztése.

[22] A vádlott megváltozott tényleges tartózkodási helyét a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja alapján állapította meg.

[23] Az elsőfokú ítélet kihirdetése óta a vádlott által letartóztatásban töltött idő beszámítása a Btk.92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2022. október 11.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Horváth Péter sk. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék 13.B.37/2021/38. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.416/2022/13. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. október 11.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke